

การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ให้เยาวชนเวียดนามผ่าน
แบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
The Cultivation of the Morality and Ethics (đạo đức) for Vietnamese
Youth through the Moral and Ethical Textbook (đạo đức) Grade 4

อารีญา เงินสะอาด^{1*}

กนกพิชญ์ วัชชุม²

จริญญา นครศรี³

ณัฐวดี ป๋องกงลาด⁴

ธนันท์ บุนวรรณ⁵

^{1,2,3,4,5}มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002

*Juneareeya@kkumail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ให้แก่เยาวชนเวียดนามผ่านแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการและการฝึกอบรมเป็นอย่างไร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยประวัติศาสตร์ (Historical Method) ผ่านแบบเรียนคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นหลัก ผลการศึกษาพบ 6 ประเด็นประเด็นที่หนึ่ง: ความซื่อสัตย์ อดทนและขยันหมั่นเพียร ประเด็นที่สอง: การกล้าหาญ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเคารพให้เกียรติผู้อื่น ประเด็นที่สาม: การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและการรักษาสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่สี่: การกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ประเด็นที่ห้า: การมีวินัยต่อตนเองในที่สาธารณะ และประเด็นที่หก: การมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ ข้อจรรยาบรรณและจริยธรรม (đạo đức) โดยนำเสนอเนื้อหาอย่างไม่ซับซ้อน

คำสำคัญ: เวียดนาม, เยาวชน, หนังสือแบบเรียน, การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

Abstract

The objective of this study was, to examine the cultivating morality and ethics (đạo đức) for Vietnamese youth through the moral and ethical textbook (đạo đức) Grade 4. Which is the textbook of the Ministry of Education and how is the training. The study was applied historical research methodology through the moral and ethical textbooks (đạo đức) mainly. The results of the study found 6 issues: the first: honestly, patience and diligence, the second: courage, being assertive and respectful, being honor others, the third: efficient using of resources and protecting the environment, the fourth: gratefulness, the fifth: public self-discipline and the sixth: being considerate to fellow human beings. There is a memorandum of morality and ethics (đạo đức) by presenting uncomplicated content.

Keywords: Vietnam, youth, textbook, cultivating morality and ethics.

บทนำ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นหนึ่งในประเทศที่มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ที่เด่นชัดที่สุดประเทศหนึ่ง และมีการให้ความสำคัญกับครอบครัวและบรรพบุรุษ เห็นได้จากวัฒนธรรมและประเพณีของเวียดนาม เช่น เทศกาลเต๋ตเฮียนตัน (Tết Nguyên Đán) หรือเทศกาลปีใหม่ มีขึ้นในช่วงเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ตามปฏิทินจันทรคติของทุกปี เป็นเทศกาลที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเวียดนามได้แสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษและเทพเจ้าที่ตนเคารพนับถือด้วยเครื่องเซ่นไหว้นานาชนิด และเป็นช่วงเวลาแห่งการเฉลิมฉลองและการพบปะกันภายในครอบครัวหรือเพื่อนฝูง (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2559) ซึ่งเป็นการปลูกฝังและถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้ยังพบว่าตามบ้านเรือนจะตั้งโต๊ะหมู่บูชาและมีรูปเคารพบรรพบุรุษเพื่อให้ลูกหลานได้เคารพและระลึกถึงอยู่เสมอด้วย

เมื่อพิจารณาผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) โดยผลงานที่มีข้อค้นพบสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกันกับบทความวิจัยเล่มนี้ พบว่ามีทั้งหมด 3 ชิ้นงาน ชิ้นแรกเป็นผลงานของทนายรัตน์ มั่นอาจ คือ วิทยานิพนธ์ เรื่อง **การสร้างอุดมการณ์ชาติเวียดนามผ่านการศึกษาภาคบังคับระหว่างปี ค.ศ. 1975-2003** ได้ข้อค้นพบว่า อุดมการณ์ชาตินิยมเริ่มต้นขึ้นเพราะประเทศอาณานิคมได้นำการศึกษาเข้ามา ส่งต่ออุดมการณ์ชาตินิยม หลักคำสอนของขงจื้อ โฮจิมินห์ และคำสอนเหล่านั้นก็ส่งผลมาจนถึงปัจจุบัน ชิ้นที่สองเป็นผลงานของไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน เรื่อง **รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเวียดนาม** ได้ข้อค้นพบว่า การปฏิรูปการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อต้องการให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีการนำพื้นฐานการรักชาติหรืออุดมการณ์ชาตินิยมเข้าไปเป็นบทเรียนที่สำคัญ และงานชิ้นที่สามเป็นผลงานของนิติภูมิ นวรัตน์ เรื่อง **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเวียดนาม** ได้ข้อค้นพบว่า เวียดนามเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญจึงทำให้มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ในเวียดนามตั้งแต่คำสอนจากผู้อาวุโสสู่เยาวชนตลอดจนถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่อยู่ในชั้นเรียน แม้ว่างานเหล่านี้จะไม่ตรงกับเรื่องที่คุณวิจัยจะศึกษา กระนั้นจะเป็นฐานข้อมูลอย่างดีที่ทำให้เข้าใจแบบเรียนของเวียดนาม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้จัดทำสนใจที่จะศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ให้แก่เยาวชนเวียดนาม โดยศึกษาผ่านแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นั้นเป็นอย่างไร เพื่อจะได้เข้าใจการหล่อหลอมและการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดแก่เยาวชนเวียดนามและเพื่อทำความเข้าใจเพื่อนบ้านรายรอบเราด้วยการศึกษาในแบบเดียวกันนี้ต่อไป

ความเป็นมาของการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเวียดนามและสังเขปภูมิหลังแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ระบบการศึกษาในเวียดนามชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1) ระบบการศึกษาของเวียดนาม

ระบบการศึกษาของเวียดนามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ การศึกษาระดับเด็กก่อนวัยเรียนและระดับอนุบาลศึกษา (Preschool and Kindergarten), การศึกษาระดับประถมศึกษา (Primary School), การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Secondary School), การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper Secondary Education) และการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education) ซึ่งตามกฎหมายการศึกษาภาคบังคับมีระยะเวลา 9 ปี คือ การศึกษาระดับประถมศึกษา (Primary School) และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Secondary School) (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์, 2562:16-17) โดยการศึกษาในทุกๆ ระดับ จะมีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) อยู่ในหลักสูตร บทเรียนและมีการต่อยอดคำสอนของโฮจิมินห์ไว้ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และแบบเรียนคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) เล่มนี้ เป็นหนังสือในวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับของเวียดนาม แบบเรียนคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้ จึงเป็นแบบเรียนหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับของเวียดนาม (ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

เวียดนามมีเป้าหมายที่ต้องการให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง มีการกำหนดมาตรการเพื่อปรับปรุงระดับความรู้ของประชาชนและเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ไพฑูรย์ สิ้นลาร์ตัน, ม.ป.ป.) มีการจัดการศึกษาภาคบังคับและรณรงค์ในเรื่องของการศึกษา พัฒนาให้เป็นแบบสมัยใหม่และส่งเสริมการเรียนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ กำหนดมาตรการส่งเสริมทั้งผู้สอนและผู้เรียน และรัฐบาลเวียดนามเองก็ยังคงสนับสนุนในเรื่องของพฤติกรรมและการมีวินัยในสังคม โดยมีการใส่รายวิชาศีลธรรมและหน้าที่พลเมืองเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาด้วย ซึ่งเป็นรายวิชาที่เป็นส่วนสำคัญในด้านการเสริมสร้างวินัย จึงจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญในเรื่องการปลูกฝังการมีคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ที่ดีให้แก่เยาวชน เช่น แบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่คณะผู้จัดทำได้ทำการศึกษาเล่มนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

2) การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ในสังคมเวียดนาม

คุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ที่ถูกปลูกฝังกันมาอย่างยาวนานในเวียดนาม ผ่านคำสอนจากลัทธิขงจื้อซึ่งชาวเวียดนามมีการนับถือมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ จะมีลักษณะคำสอนเป็นปรัชญา คำสอนของขงจื้อจะมีรากฐานอยู่บนความเมตตา จรรยาบรรณ ความจงรักภักดี การเรียนรู้และการไว้วางใจ ไปตลอดจนเรื่องความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับผู้ใต้บัญชา พ่อแม่ลูก ลูกศิษย์กับครูอาจารย์ เป็นต้น และได้สอนเกี่ยวกับหน้าที่ 5 อย่าง คือ รักและมีมนุษยธรรม การกระทำที่ถูกต้องในการแสดงออกซึ่งความรักและมนุษยธรรม กฎ พิธีกรรม มารยาทต่าง ๆ หน้าที่ที่ต้องได้รับการศึกษา เชื่อมมั่นในตัวเอง และซื่อสัตย์ต่อคนอื่น (ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) ซึ่งคำสอนต่าง ๆ ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น และมีพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือ การไหว้เจ้าและการไหว้

บรรพบุรุษ ซึ่งลัทธิขงจื๊อนี้ มองว่ามนุษย์เป็นเพียงสิ่งสร้างของธรรมชาติ ไม่มีอำนาจ เท่าเทียมเสมอกัน หลักคำสอนของลัทธิขงจื๊อจึงเป็นหลักคำสอนที่ให้ประโยชน์มาจนถึงปัจจุบัน (นิติภูมิ นวรัตน์, 2549: 63-71)

นอกจากคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ที่ถูกปลูกฝังโดยใช้คำสอนจากลัทธิขงจื๊อแล้ว ยังมีคำสอนของคำสอนของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ เป็นคำสอนที่ส่งผลให้เยาวชนในเวียดนามมีความใฝ่เรียน จะมีการนำหลักคำสอนต่าง ๆ ของโฮจิมินห์มาตีตราไว้ตามสถาบันต่าง ๆ คำสอนมี 5 ประการ ดังต่อไปนี้ รักประเทศชาติ, รักประชาชน, เรียนเก่ง ทำงานเก่ง, รักษาอนามัยดี, วินัยดีและซื่อสัตย์ กล่าวหาญ ส่งผลให้เยาวชนและประชาชนของเวียดนามมีความขยัน หมั่นเพียร ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ จนสามารถพัฒนาประเทศเวียดนามให้ก้าวหน้าได้มากขึ้น ซึ่งปัจจุบัน คำสอนเหล่านี้ยังคงเป็นหลักคำสอนที่ใช้ปลูกฝังและสอนคนเวียดนามอยู่เช่นเดิม (นิติภูมิ นวรัตน์, 2549: 63-71)

จะเห็นได้ว่าคำสอนของขงจื๊อและโฮจิมินห์นั้นมีส่วนที่คล้ายและส่วนที่แตกต่างกันพอสมควร เพราะโฮจิมินห์เองนั้นจะเน้นไปที่เรื่องของการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศต่อ ขณะที่คำสอนของขงจื๊อที่ปลูกฝังเรื่องการมีเมตตา จรรยา มารยาท ความสัมพันธ์ พิธีกรรม และมีคำสอนที่คล้ายกัน คือ เรื่องการศึกษาเล่าเรียน การรักเพื่อนมนุษย์ ที่ขงจื๊อเองก็ให้ความสำคัญเช่นเดียวกับโฮจิมินห์

โดยเวียดนามตั้งแต่ในอดีตมีการปลูกฝังในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ความเคารพ กตัญญูต่อบรรพบุรุษมาอยู่เสมอ การปลูกฝังเหล่านั้นนั้นถูกสอนกันตั้งแต่ในเยาวชน มีการปลูกฝังทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยในสถานศึกษาจะมีการนำแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) เข้าไปในหลักสูตร และการปลูกฝังนอกสถานศึกษา จะถูกพร่ำสอนโดยครอบครัว ผู้อาวุโสในบ้านหรือในเขตชุมชนของตนเอง ซึ่งเยาวชนและประชาชนชาวเวียดนามมีการนับถือลัทธิขงจื๊อมาตั้งแต่บรรพบุรุษ รวมไปถึงเวียดนามเคยผ่านศึกสงครามและการต่อสู้มายาวนาน จึงเกิดการหล่อหลอมทางวัฒนธรรม มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ซึ่งมีสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์และมีลักษณะเด่น 4 ประการ คือ คนเวียดนามเป็นคนขยัน อดทน, รักชาติ, รักการศึกษาและยึดถือความกตัญญูต่อดีตกาล ซึ่งสอดคล้องมาจากคำสอนของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ที่เน้นปลูกฝังให้ประชาชนชาวเวียดนามมีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทน รักชาติ และกตัญญู และในปัจจุบันนั้น เวียดนามยังคงมีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ตามหลักคำสอนของโฮจิมินห์และหลักคำสอนต่าง ๆ ของลัทธิขงจื๊ออยู่ ดังจะเห็นได้ในหนังสือแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) รายการวิทยุและรายการข่าวของเวียดนาม ซึ่งไม่ได้เน้นย้ำเฉพาะในสถานศึกษา แต่ยังคงปลูกฝังทั่วไปผ่านวิทยุ บทความ และในสื่อออนไลน์ที่ทุกคนในประเทศสามารถเข้าถึงได้ รวมไปถึงเวียดนามไม่ได้มีการปลูกฝังแค่ในเยาวชนเท่านั้น แต่เป็นประชาชนทุกคน (นิติภูมิ นวรัตน์, 2549: (7)-2)

การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ให้เยาวชนเวียดนามผ่านแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1) สังขปฎิบัติหลังของแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หนังสือแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (Đạo Đức) จัดทำโดย Luu Thuý ของสำนักพิมพ์ Vietnam Education (nhà xuất bản giáo dục việt nam) เผยแพร่ในปี ค.ศ. 2019 แบบเรียนเล่มนี้เป็นหนังสือเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นหนังสือเรียนพื้นฐานที่รวบรวมโดยกระทรวงศึกษาธิการและการฝึกอบรม ประกอบด้วยบทเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) 14 เรื่อง เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีที่จำเป็นและวิธีจัดการกับสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยหนังสือแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (Đạo Đức) แบ่งเนื้อหาออกเป็นทั้งหมด 14 บท แต่ละบทมีโครงสร้างประกอบไปด้วย 1) สถานการณ์ตัวอย่าง/เรื่องราว/ข้อมูล 2) คำถาม 3) การจดจำ 4) แบบฝึกหัด และ 5) การปฏิบัติ

2) การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ผ่านแบบเรียนคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาของแบบเรียนในแต่ละบทมีการนำเสนอด้วยรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน คือ มีการนำเอาตัวอย่างสถานการณ์ ภาพ เรื่องเล่า ภาพสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้เด็กนักเรียนเห็นภาพเกิดการรับรู้และเข้าใจสอดคล้องไปในแต่ละบท บทเรียนแต่ละบทมีเค้าโครงเรื่อง (Plot) ที่คล้ายคลึงกัน คือ 1. มีสถานการณ์ภาพ 2. คำถาม 3. การจดจำ 4. แบบฝึกหัด 5. การปฏิบัติ และจาก 14 บทเรียน สามารถจัดแบ่งเป็น 6 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง: ความซื่อสัตย์ อดทนและขยันหมั่นเพียร (Trung thực Kiên nhẫn và siêng năng) ปรากฏในบทที่ 1, 2 และ 8

เวียดนามมีการปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์ อดทนและขยันหมั่นเพียรมานาน ทั้งการปลูกฝังหล่อหลอมมาจากครอบครัวและจากคำสอนของโฮจิมินห์ โดยบรรพบุรุษชาวเวียดนามนั้นจะสอนให้ลูกหลานขยันหมั่นเพียรในเรื่องการศึกษา และความอดทนนั้นก็เกิดจากวิถีชีวิตของชาวเวียดนามที่ซบเซาถ่ายทอดต่อกันมา (Đạo đức, 2019, 3-4, 5-8 และ 23-26)

ประเด็นที่สอง: การกล้าหาญ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเคารพ ให้เกียรติผู้อื่น (Dũng cảm để bày tỏ những gì là đúng và tôn trọng Tôn vinh người khác) ปรากฏในบทที่ 3, 9 และ 10 การกล้าหาญ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่เยาวชนหลายคนยังคงเงินอายอยู่ ปลูกฝังให้เยาวชนเข้าใจถึงสิทธิของตนเอง เด็กทุกคนมีสิทธิที่ต้องการและมีความคิดเห็นของตัวเอง เห็นได้ว่าแบบเรียนเล่มนี้นั้นต้องการพยายามที่จะปลูกฝังความกล้าหาญ กล้าคิด กล้าแสดงออกให้แก่เยาวชนโดยต้องเคารพและสุภาพกับผู้อื่นด้วย (Đạo đức, 2019, 8-10, 27-30 และ 31-33)

ประเด็นที่สาม: การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและการรักษาสิ่งแวดล้อม (Sử dụng hiệu quả tài nguyên và bảo vệ môi trường) ปรากฏในบทที่ 4, 11 และ 14

สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา โดยการรักษาสีสิ่งแวดล้อม จะช่วยทำให้เรามีทรัพยากรนั้น ยาวนานขึ้นไปอีกโดยแบบเรียนเล่มนี้เองก็มีการปลูกฝังในเรื่องการใช้และรักษาทรัพยากรให้ได้เกิด ประโยชน์สูงสุดและอยู่กับเรานานที่สุด ทั้งในทรัพยากรที่เป็นเงินของมีค่าและสิ่งแวดล้อมที่เป็น ธรรมชาติ (Đạo đức, 2019, 11-13, 34-36 และ 42-44)

ประเด็นที่สี่: การกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ (Tri ân ân nhân) ปรากฏในบทที่ 6 และ 7

การกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ พบในหลักคำสอนของโฮจิมินห์ หลักคำสอนของขงจื้อ และในสถาบัน ครอบครัวที่บรรพบุรุษคอยบอกสอนให้ลูกหลานนั้นรู้จักกตัญญู ทำให้มองเห็นถึงความต้องการที่จะปลูกฝัง เรื่องความกตัญญูทวนเวียนต่อครอบครัวให้กับเด็กเยาวชนชาวเวียดนาม (Đạo đức, 2019, 17-20และ 20-23)

ประเด็นที่ห้า: การมีวินัยต่อตนเองและในที่สาธารณะ (Kỷ luật đối với bản thân và nơi công cộng) ปรากฏในบทที่ 5 และ 13

พบเรื่องราวการปลูกฝังแนวคิดการมีวินัยต่อตนเองและในที่สาธารณะ มีการยึดหลักคำสอนของโฮจิมินห์เป็นสำคัญ ซึ่งคำสอนสำคัญ 5 คำสอนของเขานั้นมีเรื่องการมีวินัยที่ดีด้วย ปลูกฝังให้เล็งเห็นถึงคุณค่า ของเวลาและรักษาเวลา (Đạo đức, 2019, 14-16 และ 40-42)

ประเด็นที่หก: การมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ (Quan tâm đến đồng loại) ปรากฏในบทที่ 12

ประเด็นนี้ทำให้เห็นว่ารัฐบาลของเวียดนามนั้นต้องการที่จะปลูกฝังให้ผู้เรียนนั้นได้เข้าใจว่าการ ช่วยเหลือผู้ลำบากเดือดร้อนเป็นสิ่งที่ทุกคนควรต้องทำ โดยการมีมนุษยธรรมนั้นเป็นพื้นฐานของความมี เมตตา ซึ่งตรงกับคำสอนของขงจื้อในเรื่อง ความรักและการมีมนุษยธรรม (Đạo đức, 2019, 37-40)

จากทั้งหมด 6 ประเด็นวิเคราะห์ได้ว่า แบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ให้ ความสำคัญมากที่สุดกับประเด็นที่ 1 ประเด็นที่ 2 และประเด็นที่ 3 ซึ่งได้ให้น้ำหนักเท่ากันในแต่ละ บทเรียน โดยเน้นการปลูกฝังที่เน้นให้ผู้เรียนมีสำนึกคิดที่ดี ให้เกิดผลดีกับตัวเองและต่อผู้อื่น เช่น การ สอนให้มีความซื่อสัตย์ กล่าวหาญ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น รู้จักการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและการรักษา สิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ให้ความสำคัญรองลงมาคือประเด็นที่ 4 และประเด็นที่ 5 ซึ่งได้ให้น้ำหนักเท่ากัน คือ ประเด็นละ 2 บท โดยประเด็นทั้งสองได้เน้นเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณต่อครอบครัว ครู อาจารย์ และเรื่องการเมืองระเบียบวินัยต่อทั้งตนเองและต่อภายนอก และประเด็นที่ให้ความสำคัญน้อย ที่สุด คือ ประเด็นที่ 6 ซึ่งมีเนื้อหาเพียงบทเดียวเท่านั้น ซึ่งเน้นเรื่องของการมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ การ เห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ประการแรก: แบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) มีการส่งเสริมและปลูกฝังให้ เข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) พื้นฐาน และมีการเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ในเรื่องใดบ้างที่สุด ไปจนถึงเรื่องที่น้อยที่สุด โดยผลการศึกษารายตามลำดับได้ ดังนี้ แบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการส่งเสริมและปลูกฝังให้

เข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) พื้นฐาน ทั้งหมด 14 บท แบ่งออกเป็น 6 ประเด็นดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง: ความซื่อสัตย์ อุดมและขยันหมั่นเพียร, ประเด็นที่สอง: การกล้าหาญ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเคารพ ให้เกียรติผู้อื่น, ประเด็นที่สาม: การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและการรักษาสิ่งแวดล้อม, ประเด็นที่สี่: การกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ, ประเด็นที่ห้า: การมีวินัยต่อตนเองในที่สาธารณะ และประเด็นที่หก: การมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ ซึ่งแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) มีการสร้างสถานการณ์เพื่อยกตัวอย่างให้นักเรียนได้เข้าใจง่าย มีการตั้งคำถามให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ มีแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ลองทบทวนอีกครั้ง มีการให้ข้อจรรยา และสุดท้ายคือในแต่ละบทจะมีการเสนอให้ลองปฏิบัติ เพื่อเน้นย้ำให้นักเรียนได้รับทราบถึงการปลูกฝังประเด็นใดประเด็นหนึ่งในบทนั้น ๆ

ประการที่ 2: การศึกษาแบบเรียนวิชาคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงประเด็นที่ถูกเลือกให้มาใช้สอนในแบบเรียน การให้ความหมายและความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) แก่เยาวชนเวียดนามรวมถึงวิธีการคิดของรัฐที่ต้องการให้เยาวชนเวียดนามได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (đạo đức) ที่ดี เพื่อให้เยาวชนเวียดนามมีการพัฒนาศักยภาพในด้านการศึกษา เพื่อที่จะส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว

ประการที่ 3: สามารถใช้แนวทางการวิเคราะห์แบบเรียนของเวียดนาม นำไปใช้วิเคราะห์แบบเรียนของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อทำความเข้าใจวิธีการปลูกฝัง การกล่อมเกลาเยาวชนของชาติผ่านแบบเรียน

บรรณานุกรม

Luu Thuý. (2562). **Đạo Đức. Hanoi:** สำนักพิมพ์ Vietnam Education (nhà xuất bản giáo dục việt nam).

กฤษณะ ทองแก้ว. (2560). **การสะสมอำนาจขบธรรมเนียมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม.** ค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2564, จาก <http://research.culture.go.th/medias/st158.pdf>

ดรรรัตน์ ฆตตาริกานนท์. (2550). **ชุดประวัติศาสตร์สำหรับประชาชนประวัติศาสตร์เวียดนามใน แบบเรียน** ชั้นประถม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

ธารทิพย์ ภิรมย์อนุกุล. (2548). **แผนการศึกษาเพื่อปวงชนของชาวเวียดนาม (1990-2000).** สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นนท์ณิธิ ดุลยทวิสิทธิ์. (2557). **การกระจายอำนาจการศึกษาและนโยบายโดยเมัยกับการพัฒนา** การศึกษาของ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. **วารสารสารสนเทศ**, 13(1), 51-58

ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. (2540). **รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเวียดนาม.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2553). **การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศจีนและเวียดนาม.**
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มรกตวงศ์ ภูมิพล. (2562). บทบาทและอิทธิพลทางการเมืองและเศรษฐกิจของชาวจีนในเวียดนาม
(Nguoi Hoa ở Việt Nam) ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึง 1975. **วารสารศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.** 19(2), 134-155.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. (2558). **ระบบการศึกษาในประเทศอาเซียน.** ค้นเมื่อ 9 มีนาคม
2564, จาก http://plan.rmutsb.ac.th/plan/data_information/file/1_IR_333.pdf
- ร้อยตำรวจเอกดร.นิติภูมิ นวรัตน์. (2559).
คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเวียดนาม.
กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- วิทยากร เชียงกุล. (2554). **โฮจิมินห์ วีรบุรุษของประชาชนที่ถูกกดขี่.** กรุงเทพฯ : สายธาร.
- ศุภชัย วรรณเลิศสกุล. (2554). **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ:**
กรณีศึกษาประเทศเกาหลีใต้ เวียดนาม และ ไต้หวัน บทเรียนสำหรับประเทศไทย. **วารสารกฎหมาย,**
4(8), 57-73
- ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). **คุณลักษณะด้านคุณธรรม
จริยธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และลักษณะเด่นของเวียดนาม.** ค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2564, จาก
<http://asean.dla.go.th/public/knowledgeArticle.do?sessionId=57659334C5FC4C9E03427882A9479D78?category=&id=390&lang=en&cmd=article>
- สมัยศ เฝือดจันทีก. (2556). **การจัดการการศึกษาของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (58-74).** ค้นเมื่อ
9 มีนาคม 2564, จาก <https://www.dpu.ac.th/ces/upload/km/1393141890.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2561).
**รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.** กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์. (2562). **ธุรกิจด้านการศึกษาในเวียดนาม.**
ค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2564, จาก https://ditp.go.th/contents_attach/567204/567204.pdf
- โสภนา ศรีจำปา. (2541). สถาบันครอบครัวเวียดนาม. **ภาษาและวัฒนธรรม,** 17(1), 111-117.
- โสภนา ศรีจำปา. (2544). โลกทัศน์ทางสังคมของชาวเวียดนามจากสุภาชีวิต. **ภาษาและวัฒนธรรม,** 20(1), 67-77.
- โสภนา ศรีจำปา. (2542). ระบบการศึกษาเวียดนาม. **ภาษาและวัฒนธรรม.**
- โสภนา ศรีจำปา. (2546). **สำนวนที่แสดงความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ ของชาวเวียดนาม.** **ภาษาและวัฒนธรรม.** 22(1).
- หทัยรัตน์ มั่นอาจ. (2549). **การสร้างอุดมการณ์ชาติเวียดนาม ผ่านการศึกษาภาคบังคับ
ระหว่างปี.ศ.1975-2003.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.